

Odbor hygieny výživy a bezpečnosti potravín

Aktuálna legislatíva v oblasti hygieny výživy a kozmetických výrobkov

Odbor hygieny výživy a bezpečnosti potravín (ďalej len „hygiena výživy a BP“) v oblasti verejného zdravotníctva plní úlohy štátu v ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v súvislosti so zdravou výživou, monitoruje vplyv výživy na verejné zdravie, zaoberá sa podmienkami maximálneho priblíženia výživy obyvateľstva fyziologickému optimu, ktoré je možné dosiahnuť v konkrétnych životných a pracovných podmienkach. Ďalej plní úlohy orgánu verejného zdravotníctva v oblasti úradnej kontroly potravín podľa zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách.

Odbor hygieny výživy a BP plní úlohy v oblasti výkonu štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva, výkonu štátneho zdravotného dozoru a výkonu úradnej kontroly potravín:

- zabezpečuje výkon štátnej správy uvedený v článku 4 Organizačného poriadku a špecializované úlohy uvedené v článku 6 Organizačného poriadku,
- zaoberá sa fyziológiou výživy, základnými životnými pochodmi výmeny látok medzi organizmom a vonkajším prostredím, sleduje otázky vzťahu prostredia a človeka, ich vzájomnej podmienenosti a usmerňovania výživy obyvateľstva vo forme odporúčaných výživových dávok pre obyvateľstvo:
 - ustanovuje správny pomer výživových látok pri ich zastúpení vo výžive, optimálny režim výživy a počet a frekvenciu denného príjmu jedál pre jednotlivé fyziologické skupiny obyvateľstva,
 - upresňuje závislosť potrieb výživy na fyziologických faktoroch životného a pracovného prostredia,
 - objektivizuje pozitívne a negatívne faktory výživy, v súvislosti s princípmi ochrany, podpory a rozvoja zdravej výživy,
 - sleduje hygienickú problematiku všetkých foriem spoločného stravovania, s ohľadom na výživovú hodnotu, zmyslovú hodnotu a zdravotnú neškodnosť podávaných pokrmov,
 - usmerňuje uplatňovanie a presadzovanie princípov zdravej výživy so zameraním sa na zmeny výživovo-dietetických systémov výživy, s cieľom dosiahnuť zníženie morbidity, mortality a predĺženie stredného priemerného veku obyvateľstva, s ohľadom na výskyt neinfekčných ochorení, ako sú obezita, kardiovaskulárne ochorenia a onkologické ochorenia,
 - vykonáva výchovnú a poradenskú činnosť s dôrazom na ovplyvňovanie stravovacích návykov a presadzovanie zásad správnej výživy u obyvateľstva,
 - monitoruje výživový stav, poruchy výživy a výskyt neinfekčných ochorení vo vzťahu k výžive u vybraných fyziologických skupín obyvateľstva,
 - usmerňuje aktivity v oblasti podpory vhodného stravovania, v závislosti od fyziologických požiadaviek organizmu, napr. podporou konzumácie ovocia, zeleniny, celozrnných výrobkov, rýb, hydinového mäsa, podporou správneho pitného režimu a podporou zníženia konzumácie kuchynskej soli a vysoko energetických jedál,
 - presadzuje a navrhuje legislatívne normy a odporúčania s úpravou pozitívnych a negatívnych výživových faktorov, v závislosti od fyziologických požiadaviek organizmu,
 - navrhuje a spolupracuje pri príprave a presadzovaní celospoločenských programov v oblasti zdravej výživy,
- zaoberá sa hygienou výroby a hygienou potravín, ktorá skúma podmienky výroby potravín a pokrmov, ďalej skúma potraviny a pokrmy ako objekty výživy človeka na rôznych stupňoch ich získavania, úpravy, spracovania a uskladňovania, predaja a používania, sleduje a posudzuje ich výživovú hodnotu, zmyslové vlastnosti a zdravotnú bezpečnosť:

- sleduje určené limity hygienickej a zdravotnej bezpečnosti a minimalizácie rizík v potravinovom reťazci,
- sleduje hygienickú a zdravotnú bezpečnosť a biologickú hodnotu potravinových surovín, polotovarov, hotových výrobkov a pokrmov,
- sleduje nákazy a otravy z potravín a z pokrmov a vypracováva návrhy opatrení na ich prevenciu,
- kontroluje kritické kontrolné body systémov správnej výrobnéj praxe (HACCP) v potravinárskych prevádzkach a zariadeniach spoločného stravovania,
- kontroluje dodržiavanie legislatívnych požiadaviek, týkajúcich sa zdravotného stavu a odbornej spôsobilosti zamestnancov pracujúcich v potravinárskych prevádzkach a v zariadeniach spoločného stravovania,
- kontroluje úroveň vykonávania sanitácie, dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie v potravinárskych prevádzkach a zariadeniach spoločného stravovania,
- vykonáva poradenskú a expertíznu činnosť s osobitným dôrazom na ochranu potravín a pokrmov pred narušením ich hygienickej a zdravotnej bezpečnosti,
- zabezpečuje odbornú prípravu na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti,
- posudzuje stavebno-technické a prevádzkové podmienky v potravinárskych prevádzkach a v zariadeniach spoločného stravovania, so zameraním sa na ich umiestnenie, členenie a technické vybavenie, s cieľom vytvorenia podmienok na minimalizáciu rizík, ktoré by mohli viesť k narušeniu hygienickej a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov, posudzuje spôsoby zásobovania všetkých potravinárskych zariadení pitnou vodou, posudzuje spôsoby odstraňovania tuhých a tekutých odpadov z potravinárskych zariadení,
- vykonáva a vedie registráciu potravinárskych prevádzok,
- vykonáva opatrenia na ochranu zdravia, súvisiace so zistením nebezpečných potravín, hotových pokrmov alebo nápojov,
- prijíma a odovzdáva informácie v súvislosti s výskytom nebezpečných potravín v rámci rýchleho výstražného systému nad potravinami a krmovinami a v rámci opatrení národného pohotovostného plánu,
- zaoberá sa hygienou výrobkov bežného používania, ktorá sa zaoberá výrobkami, ktoré prichádzajú do priameho alebo nepriameho kontaktu s potravinami a s pokrmami, kde patria obalové materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami a s pokrmami a výrobkami, ktoré prichádzajú do priameho kontaktu s ľudským telom, kde patria kozmetické výrobky:
 - kontroluje obalové materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami a pokrmami, so zameraním sa na sledovanie a hodnotenie ich zdravotnej bezpečnosti pri priamom alebo nepriamom styku s potravinami a pokrmami,
 - vykonáva štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami,
 - vykonáva opatrenia na ochranu zdravia súvisiace s zistením nebezpečných obalových materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a s pokrmami a nebezpečných kozmetických výrobkov,
 - prijíma a odovzdáva informácie o nebezpečných obalových materiáloch a predmetoch prichádzajúcich do styku s potravinami a s pokrmami v rámci rýchleho výstražného systému nad potravinami a krmovinami a o nebezpečných kozmetických výrobkoch v rámci rýchleho výstražného systému nad kozmetickými výrobkami,
 - vykonáva a vedie registráciu výrobcov obalových materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a s pokrmami a registráciu výrobcov kozmetických výrobkov,
 - podieľa sa na epidemiologických štúdiách výživového stavu obyvateľstva, na monitorovaní životných podmienok vybraných populačných skupín vo vzťahu k aktuálnemu výživovému stavu,

- spolupracuje s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, so zdravotnými poisťovňami, Sociálnou poisťovňou, Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, s inými rezortmi a inštitúciami, s orgánmi dozoru a s orgánmi štátnej správy a samosprávy, s masovokomunikačnými prostriedkami,
- zbiera a spracováva údaje z monitoringu výživového stavu vybraných skupín obyvateľstva, z monitoringu príjmu vybraných prídavných látok, potravinárskych aróm a kontaminantov potravín a údaje z výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly, čím získava objektívne informácie o expozícii a o zdravotných rizikách pochádzajúcich z potravín, informácií z potravinového reťazca a z výživy a informácií pre riadenie a kontrolu zdravotných rizík, pre navrhovanie a pre prijímanie opatrení na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia,
- poskytuje informácie z činnosti odboru hygieny výživy a BP na webovú stránku úradu a oddelenia podpory zdravia,
- úzko spolupracuje s ostatnými odbornými organizačnými útvarmi úradu, podieľa sa na tímovej práci.

Zamestnanci odboru hygieny výživy a BP sú štátni zamestnanci vo funkcii hlavný radca, odborný radca, samostatný radca, radca alebo hlavný referent, a to v kategórií lekár, asistent s VŠ vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo, iný zdravotnícky pracovník s VŠ vzdelaním, iný odborný pracovník v odbore hygieny výživy s VŠ vzdelaním, diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie, iný odborný pracovník so SŠ vzdelaním so zameraním na zdravú výživu a hygienu požívatin.

Na čele odboru hygieny výživy a BP je vedúci odboru, ktorý zodpovedá za plnenie úloh odboru. Vedúci odboru riadi, organizuje a kontroluje prácu zamestnancov odboru. Úlohy vedúceho odboru sú uvedené v článku 13 Organizačného poriadku. Okrem týchto úloh zodpovedá za plnenie úloh podľa článku 26 Organizačného poriadku.

Odbor hygieny výživy a BP sa člení na:

- oddelenie bezpečnosti potravín,
- oddelenie štátneho zdravotného dozoru.

Pôsobnosť a členenie oddelenia bezpečnosti potravín

Oddelenie bezpečnosti potravín zabezpečuje plnenie úloh v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín, plní úlohy v oblasti výkonu štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva a výkonu úradnej kontroly potravín.

Oddelenie bezpečnosti potravín zameriava svoju činnosť predovšetkým na tieto oblasti:

- zabezpečuje výkon štátnej správy uvedený v článku 4 Organizačného poriadku a špecializované úlohy uvedené v článku 6 Organizačného poriadku,
- podľa zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách:
 - vykonáva úradnú kontrolu potravín v prevádzkarniach verejného stravovania vrátane výroby cukrárskych výrobkov, zmrzliny a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach,
 - vykonáva úradnú kontrolu potravín vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh,
 - vykonáva úradnú kontrolu potravín nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh výživových doplnkov, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, potravín určených na osobitné výživové účely, ako aj detskej výživy a dojčenskej výživy,
 - vykonáva úradnú kontrolu potravín v oblasti nových potravín,

- vykonáva úradnú kontrolu potravín z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,
 - vykonáva úradnú kontrolu potravín v súvislosti s prídavnými látkami do potravín.
- zaoberá sa hygienou výroby a hygienou potravín, ktorá skúma podmienky výroby potravín a pokrmov, ďalej skúma potraviny a pokrmy ako objekty výživy človeka na rôznych stupňoch ich získavania, úpravy, spracovania a uskladňovania, predaja a používania, sleduje a posudzuje ich výživovú hodnotu, zmyslové vlastnosti a zdravotnú bezpečnosť:
 - sleduje určené limity hygienickej a zdravotnej bezpečnosti a minimalizácie rizík v potravinovom reťazci,
 - sleduje hygienickú a zdravotnú bezpečnosť a biologickú hodnotu potravinových surovín, polotovarov, hotových výrobkov a pokrmov,
 - sleduje náklady a otravy z potravín a z pokrmov a vypracováva návrhy opatrení na ich prevenciu,
 - kontroluje kritické kontrolné body systémov správnej výrobných praxe (HACCP) v potravinárskych prevádzkach,
 - kontroluje dodržiavanie legislatívnych požiadaviek, týkajúcich sa zdravotného stavu a odbornej spôsobilosti zamestnancov pracujúcich v potravinárskych prevádzkach,
 - kontroluje úroveň vykonávania sanitácie, dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie v potravinárskych prevádzkach,
 - vykonáva poradenskú a expertíznu činnosť s osobitným dôrazom na ochranu potravín a pokrmov pred narušením ich hygienickej a zdravotnej bezpečnosti,
 - zabezpečuje odbornú prípravu na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti,
 - posudzuje stavebno-technické a prevádzkové podmienky v potravinárskych prevádzkach,
 - vykonáva a vedie registráciu potravinárskych prevádzok,
 - vykonáva opatrenia na ochranu zdravia, súvisiace so zistením nebezpečných potravín, hotových pokrmov alebo nápojov,
 - prijíma a odovzdáva informácie v súvislosti s výskytom nebezpečných potravín v rámci rýchleho výstražného systému nad potravinami a krmovinami a v rámci opatrení národného pohotovostného plánu,
 - zaoberá sa hygienou výrobkov bežného používania, tzn. výrobkami ktoré prichádzajú do priameho alebo nepriameho kontaktu s potravinami a s pokrmami, kde patria obalové materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami a s pokrmami a výrobkami:
 - kontroluje obalové materiály a predmety prichádzajúce do styku s potravinami a pokrmami, so zameraním sa na sledovanie a hodnotenie ich zdravotnej bezpečnosti pri priamom alebo nepriamom styku s potravinami a pokrmami,
 - vykonáva opatrenia na ochranu zdravia súvisiace s zistením nebezpečných obalových materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a s pokrmami,
 - prijíma a odovzdáva informácie o nebezpečných obalových materiáloch a predmetoch prichádzajúcich do styku s potravinami a s pokrmami v rámci rýchleho výstražného systému nad potravinami a krmovinami,
 - vykonáva a vedie registráciu výrobcov obalových materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a s pokrmami,
 - zbiera a spracováva údaje z monitoringu príjmu vybraných prídavných látok, potravinárskych aróm a kontaminantov potravín a údaje z výkonu úradnej kontroly, čím získava objektívne informácie o expozícii a o zdravotných rizikách pochádzajúcich z potravín, informácií z potravinového reťazca a z výživy a informácií pre riadenie a kontrolu zdravotných rizík, pre navrhovanie a pre prijímanie opatrení na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.

Na čele oddelenia bezpečnosti potravín je vedúci oddelenia, ktorý zodpovedá za plnenie úloh oddelenia. Vedúci oddelenia riadi, organizuje a kontrolu prácu zamestnancov oddelenia. Úlohy vedúceho oddelenia sú uvedené v článku 14 Organizačného poriadku. Okrem týchto úloh zodpovedá za plnenie úloh podľa odseku 2.

Zamestnanci oddelenia bezpečnosti potravín sú štátni zamestnanci vo funkcii odborný radca, samostatný radca, radca alebo hlavný referent, a to v kategórii lekár, asistent s VŠ vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo, iný zdravotnícky pracovník s VŠ vzdelaním, iný odborný pracovník v odbore hygieny výživy s VŠ vzdelaním, diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie, iný odborný pracovník so SŠ vzdelaním so zameraním na zdravú výživu a hygienu požívatin.

Oddelenie sa nečlení na ďalšie samostatné organizačné zložky.

Pôsobnosť a členenie oddelenia štátneho zdravotného dozoru

Oddelenie štátneho zdravotného dozoru zabezpečuje plnenie úloh v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín, plní úlohy v oblasti výkonu štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva a výkonu štátneho zdravotného dozoru.

Oddelenie štátneho zdravotného dozoru zameriava svoju činnosť predovšetkým na tieto oblasti:

- zabezpečuje výkon štátnej správy uvedený v článku 4 Organizačného poriadku a špecializované úlohy uvedené v článku 6 Organizačného poriadku,
- vykonáva štátny zdravotný dozor, posudzuje stavebno-technické a prevádzkové podmienky v potravinárskych prevádzkach, v zariadeniach spoločného stravovania a prevádzkarniach s výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh kozmetických výrobkov, so zameraním sa na ich umiestnenie, členenie a technické vybavenie, s cieľom vytvorenia podmienok na minimalizáciu rizík, ktoré by mohli viesť k narušeniu hygienickej a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov, posudzuje spôsoby zásobovania všetkých potravinárskych zariadení pitnou vodou, posudzuje spôsoby odstraňovania tuhých a tekutých odpadov z potravinárskych zariadení,
- v rámci štátneho zdravotného dozoru kontroluje kritické kontrolné body systémov správnej výrobných praxe (HACCP) a dodržiavanie legislatívnych požiadaviek, týkajúcich sa zdravotného stavu a odbornej spôsobilosti zamestnancov zamestnaných v zariadeniach spoločného stravovania,
- zaoberá sa problematikou kozmetických výrobkov:
 - vykonáva štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami,
 - vykonáva opatrenia na ochranu zdravia súvisiace s zistením nebezpečných kozmetických výrobkov,
 - prijíma a odovzdáva informácie o nebezpečných kozmetických výrobkoch v rámci rýchleho výstražného systému nad kozmetickými výrobkami,
 - vykonáva a vedie registráciu výrobcov kozmetických výrobkov,
- zaoberá sa fyziológiou výživy, základnými životnými pochodmi výmeny látok medzi organizmom a vonkajším prostredím, sleduje otázky vzťahu prostredia a človeka, ich vzájomnej podmienenosti a usmerňovania výživy obyvateľstva vo forme odporúčaných výživových dávok pre obyvateľstvo:
 - ustanovuje správny pomer výživových látok pri ich zastúpení vo výžive, optimálny režim výživy a počet a frekvenciu denného príjmu jedál pre jednotlivé fyziologické skupiny obyvateľstva,
 - upresňuje závislosť potrieb výživy na fyziologických faktoroch životného a pracovného prostredia,
 - objektivizuje pozitívne a negatívne faktory výživy, v súvislosti s princípmi ochrany, podpory a rozvoja zdravej výživy,

- sleduje hygienickú problematiku všetkých foriem spoločného stravovania, s ohľadom na výživovú hodnotu, zmyslovú hodnotu a zdravotnú neškodnosť podávaných pokrmov,
- usmerňuje uplatňovanie a presadzovanie princípov zdravej výživy so zameraním sa na zmeny výživovo-dietetických systémov výživy, s cieľom dosiahnuť zníženie morbidity, mortality a predĺženie stredného priemerného veku obyvateľstva, s ohľadom na výskyt neinfekčných ochorení, ako sú obezita, kardiovaskulárne ochorenia a onkologické ochorenia,
- vykonáva výchovnú a poradenskú činnosť s dôrazom na ovplyvňovanie stravovacích návykov a presadzovanie zásad správnej výživy u obyvateľstva,
- monitoruje výživový stav, poruchy výživy a výskyt neinfekčných ochorení vo vzťahu k výžive u vybraných fyziologických skupín obyvateľstva,
- usmerňuje aktivity v oblasti podpory vhodného stravovania, v závislosti od fyziologických požiadaviek organizmu, napr. podporou konzumácie ovocia, zeleniny, celozrnných výrobkov, rýb, hydinového mäsa, podporou správneho pitného režimu a podporou zníženia konzumácie kuchynskej soli a vysoko energetických jedál,
- presadzuje a navrhuje legislatívne normy a odporúčania s úpravou pozitívnych a negatívnych výživových faktorov, v závislosti od fyziologických požiadaviek organizmu,
- navrhuje a spolupracuje pri príprave a presadzovaní celospoločenských programov v oblasti zdravej výživy,
- podieľa sa na epidemiologických štúdiách výživového stavu obyvateľstva, na monitorovaní životných podmienok vybraných populačných skupín vo vzťahu k aktuálnemu výživovému stavu,
- zbiera a spracováva údaje z monitoringu výživového stavu vybraných skupín obyvateľstva a údaje z výkonu štátneho zdravotného dozoru, čím získava objektívne informácie z potravinového reťazca a z výživy a informácie pre riadenie a kontrolu zdravotných rizík, pre navrhovanie a pre prijímanie opatrení na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.

Na čele oddelenia štátneho zdravotného dozoru je vedúci oddelenia, ktorý zodpovedá za plnenie úloh oddelenia. Vedúci oddelenia riadi, organizuje a kontrolu prácu zamestnancov oddelenia. Úlohy vedúceho oddelenia sú uvedené v článku 14 Organizačného poriadku. Okrem týchto úloh zodpovedá za plnenie úloh podľa odseku 2.

Zamestnanci oddelenia štátneho zdravotného dozoru sú štátni zamestnanci vo funkcii odborný radca, samostatný radca, radca alebo hlavný referent, a to v kategórii lekár, asistent s VŠ vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo, iný zdravotnícky pracovník s VŠ vzdelaním, iný odborný pracovník v odbore hygieny výživy s VŠ vzdelaním, diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie, iný odborný pracovník so SŠ vzdelaním so zameraním na zdravú výživu a hygienu požívatin.

Oddelenie sa nečlení na ďalšie samostatné organizačné zložky.

Personálne obsadenie	e-mail	telefón - predvoľba 032
Mgr. Monika Galková vedúci odboru hlavný radca	tn.galkova@uvzs.sk	650 95 57
Ing. Andrea Babulíková vedúci oddelenia bezpečnosti potravín odborný radca	tn.babulikova@uvzs.sk	650 95 18
Mgr. Denisa Černeková odborný radca	tn.hv4@uvzs.sk	650 95 19

Mgr. Michaela Mončeková odborný radca	tn.hv6@uvzs.r.sk	650 95 18
Mgr. Miroslava Mokráňová odborný radca	tn.hv5@uvzs.r.sk	650 95 56
Mgr. Janka Hancková samostatný radca	tn.hv1@uvzs.r.sk	650 95 18
Mgr. Klaudia Žáková odborný radca	tn.hv3@uvzs.r.sk	650 95 56
Mgr. Zuzana Hadvigová odborný radca	tn.hv@uvzs.r.sk	650 95 19
Mgr. Miriam Ondrášková odborný radca	tn.hv7@uvzs.r.sk	650 95 19